

Forhold hænger den høje Arbejds løn sammen. Jo højere Renten er for Kapitalen, des højere stiger Arbejds lønnen, thi begge Dele er et Udtryk for forhaandenværende store Erhvervs muligheder. Noget helt andet er det, hvis en høj Rente indtræder pludseligt paa Grund af en Krise eller en Utryghed, der gør, at Folk holder deres Kapital tilbage, men saa er det i og for sig ikke den høje Rente, der skader, men det er Utrygheden, Usikkerheden i Erhvervs livet. Hvor et stort Tilbud af Kapital medfører, at Renten synker, betyder det i Virkeligheden et Tryk paa Arbejds lønnen, fordi det hænger sammen med, at der ikke er tilstrækkelige Erhvervs muligheder til at opsluge den forhaandenværende Kapital. Der er altsaa paa alle disse Punkter en meget betydelig Forskel i den Maade, hvorpaa det, vi kalder Realkrediten, det, som vi gaar til Sparekasserne med, og det, vi kalder den kommercielle Kredit, det, vi gaar til Bankerne med, fungerer i Samfundet.

Derimod tror jeg, det er dikteret af et Fejlsyn, naar det ærede Medlem fra Bjerre (Jørgen Jensen) ønsker at regulere eller fiksere Renten. Ethvert Forsøg herpaa er i Virkeligheden dels ganske unyttigt, dels skadeligt. Opgaven er i og for sig ikke at skaffe Folk billige Laan, Opgaven er at skaffe dem let og sikker Adgang til den Kredit, som de i Øjeblikket har Raad til at betale. Jo større Udviklings muligheder der er for dem, des højere Rente betaler de, og det er i og for sig ikke en Opgave at skaffe det kommercielle Liv Penge til Laans til billigst mulige Rente, fordi dette igen ad Omveje fører til mindre Kapitaludbud, Forsøg paa at sætte Arbejds lønnen ned, o. s. v. Men det øver ingen heldig Indflydelse i Samfundet. Det er en Tvangsforanstaltning mod Renten, naar man ordner Forholdet mellem Banker og Sparekasser saaledes, at man tvinger Sparekasserne til at byde en højere Rente for at holde fast paa deres Midler og konkurrere med Bankerne. Det vilde være til stor Skade for vort Samfund, hvis de to forskellige Funktioner, som disse to Institutioner opfylder, ikke kunde opretholdes begge, hvis de skulde administreres ved Hjælp af det samme Organ. Det kan de nemlig ikke.

Det vilde gøre hele det fintmærkende økonomiske Spil i Samfundet langt grovere, vi vilde komme til at savne en overordentlig nødvendig Regulator til netop at adskille de to Stofforbindelser i det Samfunds legeme — om jeg maa kalde det saa —, som jeg gentagne Gange har karakteriseret.

Derfor er det nødvendigt, at det paa enhver Maade slaas fast saaledes, at Publikum kan vide det, hvor forskellige Sparekassebogen og Bankbogen er. Alt, hvad der i Lovgivningen stiller Bankbogen lige med Sparekassebogen, er noget, som truer selve Udviklingen af vort Erhvervsliv, noget, som i Virkeligheden vil stille Grunderhvervene, Landbruget og Byggevirksomheden, uheldigere i Forholdet til de industrielle Erhverv. Det maa man have Øje for. Jeg vil derfor anbefale det Udvalg, som nu paa ny skal tage Sagen op til Forhandling, at sørge for, i Overensstemmelse med det ærede Medlem fra Nyborg (Birch), at give Bankbogen saa mange Kainsmærker paa Panden som vel muligt. At ingen har Mod til at berøve Bankerne Adgangen til denne Dragen Kapital ind i smaa Doser, anerkender jeg fuldstændigt, og det var dog det eneste rationelle at skære ind der. Men netop derfor maa enhver være saa klar som muligt over, at den Risiko, han løber i Banken, er af en anden Art og væsentlig større end i Sparekassen. Ikke naar alt gaar roligt og glat i Samfundet, men saa snart Krisen kommer, enten den hele eller den delvise, staar Banken for Fald ganske anderledes end Sparekassen. Det maa understreges, at man ikke maa forsøge paa at sige, at Bankindskuddet er lige saa sikkert som Sparekasseindskuddet, fordi det har Aktiekapitalen og Reservefonden bag sig, thi ifølge § 10 i Forslag til Lov om Banker skal hele Reservefonden og 50 pCt. af Aktiekapitalen være tabt, inden der skrives ind mod Banken, medens § 14 i Forslag til Lov om Sparekasser bestemmer, at saa snart man blot faar Mistanke om, at der ikke er fuldstændig Dækning for Sparernes Tilgodehavende, skal Sparekassen sættes under Undersøgelse. Dette er en væsentlig Forskel mellem Sparekasser og Banker, og den bør paa enhver Maade træde frem.